

## Van Amelsvoort

voorzitter van. Maar ik moet mij iets gelegen laten liggen aan de aandring die aan de overzijde op mij wordt uitgeoefend om toch de voor- en nadelen daarvan te onderzoeken, waarbij woordvoerders aan de overzijde hebben laten blijken dat zij de voordelen nogal groot vinden. Ik zal de voors en tegens nogmaals onderzoeken en daarover rapporteren. Misschien zal ik dat kunnen doen in de nota over de tax havens, misschien zal dat later worden.

Ik wil nog een misverstand bij de heer De Boer wegnemen. Ik heb gezegd dat milieubeleid iets is van de lange termijn. Hij heeft het begrip "lange termijn" echter gelijkgesteld met lange baan. Dat bedoel ik in het geheel niet. Ik bedoel dat de richting die wij nu uitzetten in het milieubeleid waarschijnlijk voor lange tijd richtinggevend zal blijken te zijn. Wij zijn nu dus bezig met de vorming van lange-termijnbeleid.

Wat betreft de inkomstenbelasting vrees ik inderdaad dat de heer De Boer en ik het niet gauw eens zullen worden.

Vervolgens heeft de heer De Boer de vaarbelasting ten tonele gevoerd. Natuurlijk houden wij niet op met nadenken hierover. Mijn opmerkingen erover waren een reactie op zijn opmerking dat de vaarbelasting een bedenkfel van ambtenaren was. Welnu, het was geen bedenkfel van ambtenaren maar van politici die eenvoudig redeneren: voor het gebruik van wegen moet motorrijtuigenbelasting worden betaald, dus zou het niet zo gek zijn om de gebruikers van vaarwegen vaarbelasting te laten betalen.

De heer **De Boer** (Groen Links): Dat het idee in de politiek gevormd is, kan ik wel volgen, maar het wetsvoorstel is door ambtenaren gemaakt, mag ik aannemen.

Staatssecretaris **Van Amelsvoort**: Onder mijn verantwoordelijkheid.

De heer **De Boer** (Groen Links): Dat begrijp ik ook. Ik proef nu een beetje dat beide heren het wetsvoorstel contrecroeur naar het parlement gaan sturen. Klopt dat?

Staatssecretaris **Van Amelsvoort**: Wij blijven niet alleen nadenken, maar wij wachten ook nog het advies van de Raad van State af. De ervaring heeft ons geleerd dat dit zeer waardevolle adviezen zijn. Het

zou verkeerd zijn om, nadat je zelf een besluit genomen hebt dat je voorlegt aan de Raad van State, weer van gedachten te veranderen voordat de Raad van State zijn oordeel over dat besluit heeft kunnen geven.

De heer **De Boer** (Groen Links): Maar u hoopt dat dit oordeel zo vernietigend is, dat u het wetsvoorstel daarna keurig kunt retireren.

Staatssecretaris **Van Amelsvoort**: Mijn hoop is niet relevant, voorzitter.

De heer De Boer heeft verder nog gevraagd hoeveel van de belastingplichtigen meer dan 40% betalen. Dat is nauwkeurig voor mij uitgerekend: 27,5%.

De beraadslaging wordt gesloten.

De zes wetsvoorstellen worden achtereenvolgens zonder stemming aangenomen.

□

De **voorzitter**: Na de schorsing die nu zal volgen, zal de eerste termijn van de zijde van de Kamer gehouden worden over de begroting van VROM. De voortzetting van de behandeling van die begroting zal dan plaatsvinden op 14 april aanstaande. Voor die datum is gekozen, omdat de voor die dag geplande behandeling van de begroting van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij naar een andere datum is verschoven.

De vergadering wordt van 17.55 uur tot 19.45 uur geschorst.

**Voorzitter: Tjeenk Willink**

Aan de orde is de behandeling van de wetsvoorstellen:

- **Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van hoofdstuk XI (Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer) voor het jaar 1992 (22300-XI);**

- **Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van hoofdstuk XI (Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer) voor het jaar 1990 (Slotwet; vierde wijziging) (22252).**

De **voorzitter**: Ik stel voor, deze wetsvoorstellen gezamenlijk te behandelen.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Ik geef het woord aan de heer Spier, die zijn maidenspeech uitspreekt.

De beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Spier** (D66): Mijnheer de voorzitter! Het heeft, na geruime tijd van aanwezigheid in deze Kamer, enige uren geduurd alvorens ik hier mag staan en nu is het dan zo ver.

In mijn eerste bijdrage in deze Kamer wil ik mij naar aanleiding van de begroting van Volkshuisvesting beperken tot drie onderwerpen, te weten het behoud van de oude woningvoorraad, de IHS als persoonsgerichte subsidie, en de mogelijke uitbreiding daarvan, en de toekomstmogelijkheden van een nieuwe huisvesting als inhoudelijk gevolg van het Bouwbesluit.

De nieuwe Woningwet met het daarbij behorende Bouwbesluit is zeer onlangs door deze Kamer goedgekeurd en als ook de Huisvestingswet dit huis zal zijn gepasseerd, kan eindelijk de wet uit 1901 met al haar aanhangsels en vergroeisels het archief in. Vanwege dit voortvarende beleid van de staatssecretaris heeft het derhalve zin, stil te staan bij het resultaat van het naoorlogse volkshuisvestingsbeleid.

Mijnheer de voorzitter! Welnu, dat naoorlogse volkshuisvestingsbeleid kenmerkt zich door twee hoofdzaken. In de eerste plaats de woningnood ten gevolge van de oorlog en nadien de voortsleepende gezinsverdunding. In de tweede plaats het accent op de kwantiteit, waarbij het ging over de aantallen te bouwen woningen in de diverse categorieën en de werkgelegenheid in de bouw; zoals bekend het sluitstuk van vele kabinetsoormoedigheden.

Vanaf de jaren vijftig werd dit geheel begeleid door een groeiend woud van wetten, voorschriften, subsidieregelingen en de daarbij behorende bureaucratie. Met allerlei minutieuze regels stelt de overheid niet alleen de kwaliteit van woningen vast, doch heeft een alles bepalende invloed op de huurprijs van het grootste deel van de woningvoorraad. Jaarlijks gaat meer dan 8 mld.

## Spier

op aan huurverlagende subsidies en aan verbetering van huizen. Bovendien komt daar nog eens ongeveer 2 mld. bij om mensen met lage inkomens in staat te stellen, hun maandelijkse huur te voldoen. Door al deze subsidies behoeft voor het wonen minder betaald te worden dan waartoe mensen mogelijk best bereid zijn, te betalen.

Het beleid voor de jaren negentig wordt gericht op drie doelen, om een aanvaardbare huisvesting voor de lagere inkomensgroepen te bereiken:

- a. optimale benutting van de bestaande woningvoorraad,
- b. aanvullende nieuwbouw in de vorm van sociale huur- en koopwoningen en
- c. de IHS-persoonsgerichte subsidie voor de te lage inkomens.

De gedachte achter al deze beleidsmaatregelen is, dat rijksbevoenenissen in de toekomst alleen gemotiveerd kunnen worden door het belang van degenen die niet op eigen kracht in hun huisvesting kunnen voorzien. Dat betekent: geen rijksmiddelen voor alles boven modaal. Welnu, als wij aannemen dat circa 40% van de bevolking in huurwoningen zal blijven wonen en een groot deel daarvan een inkomen heeft van beneden modaal, dus ondersteund dient te worden, zijn er zaken die nadrukkelijker de aandacht verdienen.

Volgens de cijfers produceren wij in de jaren negentig circa 35.000 woningen per jaar in de sociale koop- en huursector. De toekomstige behoefte ligt echter beduidend hoger. Mijn fractie maakt zich ernstige zorgen dat, naast alle kwaliteiten van deze staatssecretaris, het kabinet in de fouten zal vervallen die tien jaar geleden onder andere in West-Duitsland zijn gemaakt ten gevolge waarvan in dat rijke buurland thans een enorme woningnood is ontstaan. Mijnheer de voorzitter! Voor de duidelijkheid, dat is geen gevolg van de hereniging.

Dit alles overwegend, klemmt de noodzaak te meer om de bestaande voorraad beter te beheren. De verkoop van woningwetwoningen door toegelaten instellingen dient niet te worden bevorderd. Een betere uitwerking van het maatschappelijk gebonden eigendom verdient meer aandacht. Bovenal moet meer worden voorkomen dat deze huizen in handen komen van speculanten. Bij verkoop van de bestaande, veelal vooroorlogse woningvoorraad, dient

een voorkeursrecht te worden bepaald voor de aankoop daarvan door coöperaties en woningbouwverenigingen en dient inhoud en vooral handhaving van het initiatiefwetsvoorstel-Nypels/Kohnstamm, waarvan de artikelen 41 en 42 van de Huisvestingswet thans gewag maakt, alsmede artikel 124 van de Woningwet van 29 augustus 1991.

De vraag rijst daarbij waarom een deel, artikel 56d van de Woningwet 1962, in werking blijft. Waarom is deze wet niet expliciet opgenomen in de nieuwe Woningwet? In dat verband stel ik twee vragen aan de staatssecretaris. Kunnen splitsingen ongedaan gemaakt worden? Wat betekent, in geld uitgedrukt, de strafsanctie van onderdeel 56i? Vooruitlopend op de beantwoording van de tweede vraag, vraag ik de staatssecretaris of hij het met mij eens is dat ten minste de hoogte van deze strafsanctie het economisch gewin moet nivelleren? De fractie van D66 vraagt de staatssecretaris, wettelijke maatregelen te nemen, opdat bij verzuim van toepassing van het door het rijk verschaft instrumentarium, zoals de Wet op de splitsing en dientengevolge de uitponing van de bestaande woningvoorraad, de gemeenten in de toekomst een bijdrage naar rato van verzuim aan de IHS zullen moeten leveren.

Het lankeudige beleid van gemeenten met splitsingen, daartoe aangemoedigd door een verkeerde interpretatie van de filosofie van deze staatssecretaris inzake de bevordering van het eigen-woningbezit, zal er ten slotte toe leiden dat de IHS — een zeer terechte rijksregeling ten behoeve van de laagste inkomensgroepen — onbeheersbaar wordt. Daarbij wordt een actief beleid gevraagd waarmee coöperaties en woningbouwverenigingen in staat gesteld dan wel verplicht worden, de oude woningvoorraad via de kapitaalmarkt aan te kopen. De oude woningvoorraad dient over te gaan in handen van sociale verhuurders. Voor de financiering van de aankoop zou het Woningbouwfonds bij institutionele beleggers langlopende leningen tegen lage rente moeten leveren tegen een jaarlijks bij te stellen rentepercentage van 1,5% boven het inflatiepercentage. Dat vereist een grotere vrijheid bij de verhuurders voor de vaststelling van de jaarlijkse huur naar boven, maar ook naar beneden. De taak van de

overheid beperkt zich dan tot de controle op de redelijkheid van eventuele verhogingen.

Als de woningen eenmaal verworven zijn, komt onderhoud en herstel aan de orde. De financiering hiervan kan geschieden als eerder genoemd, doch onderhoud en herstel alleen als dat ter zake van de verwachte levensduur verantwoord is. In dat geval zou het een bijdrage kunnen zijn in grondstoffen- en energiebesparing en zou het kapitaalsvernietiging voorkomen.

Als de bestaande coöperaties en/of woningbouwverenigingen niet de bereidheid hebben, de aankopen te doen omdat de woningen buiten hun wijk, dorp of gemeente vallen, zouden nieuwe organisaties of stichtingen die taken moeten overnemen.

Mijnheer de voorzitter! De fractie van D66 wil hiermee een bijdrage leveren aan de instandhouding van de bestaande woningvoorraad ten behoeve van de lagere inkomens en wil bovendien voorkomen dat kopers van uitgepode woningen in de problemen komen door de aankoop van huizen in slechte bouwkundige staat. En als de staatssecretaris van mening is dat dit niet in de lijn van de zo gewenste decentralisatie ligt, dan is mijn antwoord dat decentralisatie niet een doel in zichzelf kan zijn. Het gaat om de uitwerking en als deze niet deugt, dan maar geen decentralisatie. De prijs van een mislukking moet immers door het gehele Nederlandse volk worden betaald.

Naar de mening van D66 behoort wel tot de decentralisatie de toekenning van de IHS, de individuele huursubsidie. Deze is zelfs voor uitbreiding vatbaar. De individuele huursubsidie geldt nu alleen voor huurwoningen. De fractie van D66 zou uitbreiding van deze subsidie voor sociale koopwoningen denkbaar achten. Op die manier wordt ingespeeld op de terechte wens van de staatssecretaris, het eigen woningbezit te bevorderen. De IHS zou dan bijvoorbeeld IWS genoemd dienen te worden. De toekenning van de IHS en mogelijk in de toekomst van de door de fractie van D66 voorgestelde IWS moet gezien worden als een vorm van maatschappelijke zorg die in dezelfde categorie valt als andere uitkeringen.

Is de staatssecretaris van mening dat het toekennen van persoonsgerichte subsidies een blijvende taak zou moeten zijn van het ministerie



## Spier

van VROM? Bij de reorganisatie van het departement, waarmee men zo druk doende is, zou de IHS immers kunnen worden afgestoten? De fractie van D66 bepleit een bundeling van het geheel van sociale uitkeringen. Dat wil zeggen dat de IHS zou kunnen worden ondergebracht bij het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Dat ministerie is immers gedecentraliseerd. Bij aanvaarding van onze zienswijze ontstaat een koppeling in de uitkeringswereld. Dat betekent een aanzienlijke besparing in enerzijds menskracht, gebouwen en apparatuur, terwijl anderzijds de controle op de juistheid van de toekenning aanzienlijk verbetert, omdat zij minder fraudegevoelig is. De hoogte van de woonkosten waaraan de subsidie is gerelateerd, vereist geen speciale wetenschap op het gebied van de huisvesting. Dat alles pleit voor meer efficiency en voor minder bureaucratie.

De fractie van D66 is zich bewust van de grote zorg van deze staatssecretaris over de budgettaire consequenties van de afbetaling van de leningen voor de ongeveer 800.000 sedert 1975 gebouwde DKP-woningen. Afhankelijk van de renteontwikkeling en van de duur van de maatschappelijke aanvaardbaarheid om de zojuist ingezette jaarlijkse huurverhoging met 5,5% voort te zetten, zal deze post een groot beslag blijven leggen op de begroting voor het ministerie van VROM. Dit ontslaat deze staatssecretaris niet van de zorg voor de huisvesting in het algemeen en van die voor de lagere inkomensgroepen in het bijzonder. Dit is een mooi moment om ons eens af te vragen hoe dit moet gebeuren. Tegelijkertijd kunnen wij ons afvragen of wij wel zo gelukkig zijn met de kwaliteit van stedenbouw en volkshuisvesting tot dusverre. Niet echt, zou ik willen zeggen.

Oud-minister-president Zijlstra stelde in een interview dat de negentiende eeuw wel heel lang heeft geduurd: bijna tot het begin van de twintigste eeuw. Hoewel hij dit niet zo bedoeld heeft, zou deze uitspraak ook van toepassing kunnen zijn op de volkswoningbouw. Kenmerkend voor onze volkshuisvesting is nog steeds de massawoningbouw. De kazernering uit de negentiende eeuw is uit de sloppen gehaald en in het vrije veld geplaatst. De massawoningbouw heeft de

woning tot een consumptie-artikel gereduceerd en de gebruiker tot anonieme consument. De massawoningbouw is de versteende statistiek van produktiestromen voor kleine en grote gezinnen, bejaarden, BOM-moeders, vrijgezellen, kunstenaars enz. Alles wat menselijk is, is daaraan vreemd. Het is een onnatuurlijke schikking die niet voortkomt uit de samenleving en daardoor de mensen vervreemdt van hun wortels.

Een analyse van stadsdelen of -wijken levert een zelfde vervreemding op. Massawoningbouw en nieuwe stadswijken hebben gemeen dat zij onherroepelijk en onveranderlijk zijn. Zij kunnen alleen maar slijten. Het natuurlijke proces van het ontstaan van steden van van delen daarvan is daarmee geweld aangedaan. Dat verklaart onder andere het grote ongenoegen, de vervreemding en de onverschilligheid. Een plattegrond van een nieuwe wijk toont een keurig geordende vlakverdeling. Een wandeling er doorheen toont een schaallose verstrooiing van bouwblokken, die onherroepelijk is en zonder ruimte voor onvoorziene gebeurtenissen.

Onze steden, stadsdelen en massawoningbouw zijn de produkten van vormgevers, statistieken en voorschriften. Zij ontberen de betrokkenheid van de gebruikers. Een bezoek daaraan maakt je niet vrolijk, laat staan als je daar moet wonen. Omdat wij geen steden en stadsdelen bouwen die oud zijn zonder te verouderen, het nieuwste in zich kunnen bergen en het patin van de geschiedenis uitstralen, wordt de vraag om eensgezinswoningen met tuintje voor en tuintje achter steeds groter. Ons dichtbevolkte land met op korte termijn nog ten minste één miljoen woningen te bouwen, laat dat niet toe.

Voorzitter! Dat vraagt om herbezinning en daartoe is nu het juiste moment. Wij zijn namelijk ontslagen van het korset van wenken, voorschriften en uitzonderingsbepalingen dankzij, het weliswaar niet perfecte, Bouwbesluit dat behoort bij de onlangs aanvaarde Woningwet. Het Bouwbesluit gaat de bouw- en woontechnische eisen met de modelbouwverordening vervangen, zij het dat de modelbouwverordening nog wel van kracht blijft. Het Bouwbesluit gaat in op 1 juli aanstaande. Van de inhoud daarvan zijn nog maar weinigen op de hoogte. Omdat de opzet en de terminologie

zeer afwijken van wat bekend was, zal het nog wel even duren voordat dit, helaas veel te omvangrijke, eerste boek van 469 pagina's levensvatbaar wordt. En er komen er nog meer. Het grote belang van dit besluit is in ieder geval dat de matjes van VH, dat wil zeggen het voorschrijven van vertrekken en de maten daarvan, zijn verdwenen.

Volkshuisvesting kan weer een natuurlijk proces worden. Prof. Habraken, de initiator van de SAR — de Stichting architecten research — kwam in de jaren zestig met zijn filosofie over de dragers en de inbouw. De knellende voorschriften, het conservatisme van de overheid en die van de baasjes van de toegelaten instellingen voor volkshuisvesting hebben Habraken en zijn opvolgers nauwelijks een kans gegeven. Habraken kwam te vroeg.

Nu min of meer bevrijd door het Bouwbesluit, ervan overtuigd dat wij niet verder kunnen op de te lang ingeslagen weg alsmede overtuigd van de noodzaak om tot aanzienlijke kostenbesparingen te komen, vraag ik serieuze aandacht voor de dragers en de inbouw. Draggers zijn het constructieve deel van woningen, praktijken, winkels en bedrijfjes. Die zijn zodanig ontworpen dat:

- geen onderhoudswerkzaamheden behoeven te worden verricht;
- inbouwpakketten kunnen worden uitgewisseld;
- aanpassing aan nieuwe behoeften mogelijk is door opsplitsing en/of uitbreiding.

De drager omvat in grote lijnen de grond, de fundering, de bouwmuren, de vloeren en het dak. In de vloerlagen zijn de leidingen opgenomen die via schachten ter plaatse van de ontsluitingen worden afgevoerd, dus samengevat: maaivelden op niveau. De inbouw, het niet-constructieve deel, is een verzameling van onderdelen die uitwisselbaar zijn, die op industriële wijze worden geproduceerd en die voldoen aan de eisen van modulaire coördinatie. De inbouw kan onder andere omvatten ramen, kozijnen, deuren, kaster, binnenwanden, keukens, enzovoorts.

Wanneer de gedachte tot scheiding in twee niveaus wordt doorgetrokken naar de financiering, kan het beeld ontstaan dat de bewoner de drager huurt en de inbouw in eigendom heeft. Iedere variant is hierop denkbaar. De gebruiker huurt een X aantal vierkante meters volgens de normale maandelijks

## Spier

huurafdracht. Afhankelijk van de wensen en de financiële mogelijkheden bepaalt de gebruiker het inbouwpakket. Het inbouwpakket dient te worden gekocht dan wel via huurkoop te worden verworven en is derhalve eigendom van de gebruiker.

De voorgestelde drager/inbouw leidt voor de bewoner, voor de overheid en voor de belegger tot de volgende overwegingen. De bewoner kan zijn eigen inbouw samenstellen dan wel zelf maken. De maandlasten worden minder beïnvloed door huurverhogingen en zullen na enkele jaren reeds lager zijn dan in vergelijkbare huursituaties. Vergeleken met de koopsituatie behoeft de bewoner geen grote leningen meer aan te gaan. De bewoner heeft zijn eigen verantwoordelijkheid voor het onderhoud. De overheid op haar beurt heeft aanzienlijk lagere lasten. Als aan alle specificaties wordt voldaan, heeft de belegger een risicoloze belegging met een hoge restwaarde. De eventuele verkoop aan een andere belegger wordt niet belemmerd door onderhoud en/of beheersaspecten. De grote voordelen, geschetst in dit model, bieden mogelijkheden voor koop, huur, verandering en leiden tot zorg voor de eigen woning. De inbouw is eigendom en biedt een terugkeer mogelijkheid naar de natuurlijke menselijke behoefte, het bouwen van je eigen woning. Een dragerstad behoeft niet van tevoren bepaald te worden. Door uitbreiding van de dragers kan de stad groeien. In een dragerstad verschillen de woningen van maat, kwaliteit en afwerking in overeenstemming met hun prijsklasse. Een dragerstad is meer stedenbouw dan woningbouw en kenmerkt zich door een natuurlijke samenleving van woonvormen van alle denkbare bewoners. Een natuurlijk geïntegreerde wijze van wonen, die herinneringen oproept aan de oude stedenbouw.

In dat verband is het merkwaardig te constateren, dat in de kantoorbouw een veel grotere innovatie plaatsvindt dan in de massawoningbouw. Hedendaagse kantoorgebouwen worden gevormd door een groot aantal vloeren boven elkaar, gekoppeld door verticaal verkeer en gesloten door gordijngelvels en voor de rest geheel vrij indeelbaar.

Schoorstenen zullen in een dragerstad niet aanwezig zijn, waarmee wij dan tevens een bijdrage leveren aan het milieu. D66 vraagt, wat de staatssecretaris van deze

beschouwing vindt en of hij bereid is dit in beleid te vertalen, niet in een eenmalig experimentje, zoals te doen gebruikelijk via de helaas gedecentraliseerde SEV. Een nieuwe denkwijze, gestalte gegeven in beleid en in uitvoering, gaat niet van de ene op de andere dag. Dat vraagt tijd, inspanning en veel bijsturing. Het resultaat ontslaat ons van de massawoningbouw en geeft de bewoners in de toekomst weer de mogelijkheid hun eigen huis naar eigen keuze te bouwen.

Ten slotte nog een ander onderwerp, de Bijlmer. De fractie van D66 is van mening, dat de grote problemen in dit stadsdeel van 90.000 inwoners niet alleen kunnen worden afgewenteld op Amsterdam of op de aldaar bestaande deelraad. De problematiek in dat stadsdeel is mede een gevolg van het onzorgvuldige beleid van de rijksoverheid in de zestiger jaren. Welnu, via de staatssecretaris richt de fractie van D66 zich tot het kabinet om gezamenlijk met Amsterdam en onder andere het woningfonds tot oplossingen te komen. Het eerder ingenomen standpunt van de staatssecretaris, waarin wordt meegedeeld, dat VROM zich terugtrekt bij de hulp aan de Bijlmer, is in zoverre juist, dat het niet alleen VROM betreft, doch het hele kabinet. Een dringend overleg met Amsterdam over de aanpak, waarvoor de hoofdstad reeds goede initiatieven heeft genomen, is dringend gewenst. Ik vraag de staatssecretaris dit niet alleen voor Amsterdam, niet alleen voor de volkshuisvesting, maar ik vraag hem dat bovenal voor de kwaliteit van de hele Nederlandse samenleving.

De **voorzitter**: Mag ik u als eerste complimenteren met deze maiden speech. U hebt in een interview in mei 1991 gezegd, dat u in de luwte van het Binnenhof op beschouwelijke wijze politiek wilde bedrijven en grote lijnen wilde trekken. In de praktijk zal het betekenen architectonische kritiek van een oud-journalist, tevens oud-campagneleider, dus geen vreemde in het politieke Jeruzalem.

Uit deze maidenspeech zal ik mij de zinsnede blijven herinneren: De massawoningbouw is een versteende statistiek, die alleen maar kan slijten. Maar u presenteert ook een duidelijk alternatief. De regering moet maar beoordelen of het een redelijk alternatief is. Daarover kan ik geen uitspraak doen.

Ik wens u een heel goede tijd in ons midden.

□

De heer **Baarda** (CDA): Mijnheer de voorzitter! Ik wil graag beginnen met de heer Spier te feliciteren met de maidenspeech, die hij zojuist heeft uitgesproken.

Mijnheer de voorzitter! Namens de CDA-fractie wil ik de bewindslieden gaarne dankzeggen voor de gegeven antwoorden op onze vragen, gesteld bij de schriftelijke voorbereiding van dit begrotingsdebat.

Op het terrein van de volkshuisvesting is veel in beweging. De nota Volkshuisvesting in de jaren negentig is volop in uitvoering. Deze nota heeft gelukkig een breed draagvlak gekregen. Het komt nu aan op ordening en sturing. Op basis van de herziene Woningwet zal op 1 juli a.s. het Bouwbesluit van kracht zijn. Op dit moment moeten voor het merendeel de cursussen nog worden gevolgd door de mensen van het bouwbedrijfsleven en het bouw- en woningtoezicht.

Met ingang van 1 juli a.s. zal er met betrekking tot het verlenen van de bouwvergunningen en alles wat daarmee samenhangt veel veranderen. De vraag is of de voorbereidingstijd niet te kort is om toch straks verantwoord aan de slag te kunnen. Het Besluit woninggebonden subsidies is inmiddels van kracht voor gemeenten met meer dan 30.000 inwoners. De volgende fase van het BWS, maar dan voor gemeenten kleiner dan 30.000 inwoners, zal op 1 januari 1993 in werking treden. Ook hier veel verandering en discussie. De CDA-fractie wil steun geven aan het ingezette beleid.

Bij al deze, toch ook ingrijpende, wijzigingen is het goed dat is vastgelegd dat in 1995 een evaluatie zal volgen. Mijn fractie wil graag de decentralisatie van belangrijke onderdelen van het volkshuisvestingsbeleid naar provincies en gemeenten onderschrijven. Ook hier dient uitvoering van het beleid terecht dichterbij de burgers plaats te vinden. Vanuit die zienswijze is het ook goed dat de provincies decentraliseren naar de gemeentelijke samenwerkingsverbanden, de WGR-gebieden. Als ik het goed heb, ontstaan er zo zestig woningmarktgebieden. Deze operatie heeft onder meer gevolgen voor de medewerkers